

Наредба № 3 от 27 януари 2021 г. за условията и реда за обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, извън обектите, регистрирани в областните дирекции по безопасност на храните**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ****НАРЕДБА № 3 от 27 януари 2021 г.****за условията и реда за обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, извън обектите, регистрирани в областните дирекции по безопасност на храните**

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се уреждат условията и редът при обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, които изключват риск за хората и околната среда, извън обектите, регистрирани в областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ) по реда на чл. 262 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Чл. 2. Наредбата не се прилага за:

1. кухненски отпадъци от местата за обществено хранене;
2. всички части на животинския труп, включително кожи с косми и кожи без косми, от:
 - а) животни, за които има съмнение, че са заразени с трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ТСЕ) или животни, при които наличието на ТСЕ е било официално потвърдено;
 - б) животни, убити при изпълнение на програма за ликвидиране на ТСЕ;
3. материали, които съдържат странични животински продукти по т. 2.

Раздел II

Обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, извън обектите, регистрирани в областните дирекции по безопасност на храните, и одобряване на терени

Чл. 3. (1) Обезвреждането на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, извън обектите, регистрирани в ОДБХ, се извършва:

1. когато произхождат от труднодостъпни райони;
2. когато транспортирането е невъзможно поради повишен риск от разпространение на заразна болест по животните;
3. в извънредни случаи, свързани с ликвидиране на заразна болест по животните, когато капацитетът на обекта, регистриран в ОДБХ, е недостатъчен.

(2) Обезвреждането по ал. 1 се извършва чрез:

1. заграбване в трупни ями или траншеи;
2. директно изгаряне на нивото на терена или в изкоп.
- (3) Получената пепел от директното изгаряне по ал. 2, т. 2 се обезврежда съгласно ал. 2, т. 1.
- (4) Начинът на обезвреждане по ал. 2 се определя със заповед на директора на съответната ОДБХ за всеки конкретен случай.

Чл. 4. (1) Всички общини одобряват терени за обезвреждането по чл. 3, ал. 2 в зависимост от капацитета на животновъдните обекти, намиращи се на територията на общината, въз основа на извършен анализ. При изграждане на нови животновъдни обекти или разширение на капацитета на съществуващите анализът се актуализира в срок от 6 месеца от настъпване на промяната.

(2) В случаите, в които на територията на дадена община се установи, че няма терени, отговарящи на изискванията на чл. 6, се одобряват терени на територията на съседни или други близки общини.

(3) В случаите по ал. 2 писмено се уведомяват кметовете на съседните или другите близки общини за необходимостта от терени за обезвреждане по чл. 3, ал. 2.

(4) Кметовете на съседни или други близки общини извършват анализ на капацитетите на животновъдните обекти на територията на своята община и предоставят становище за възможност за одобряване на нови терени.

(5) При положително становище по ал. 4 се предприемат действия по чл. 5.

(6) Взаимоотношенията за ползване на терените за обезвреждане на територията на други общини се уреждат между кметовете и общинските съвети на съответните общини.

Чл. 5. (1) Терените по чл. 4 се определят от постоянно действаща комисия на територията на съответната община, назначена със заповед на кмета.

(2) Комисията по ал. 1 се състои от представители на:

1. съответната община;
 2. областната дирекция по безопасност на храните;
 3. регионалната здравна инспекция;
 4. регионална инспекция по околната среда и водите;
 5. басейнова дирекция;
 6. Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“;
 7. съответния ВиК оператор, предоставящ ВиК услуги в района на общината;
 8. съответната областна дирекция „Земеделие“.
- (3) Терените по ал. 1 се предлагат от кмета на общината на комисията по ал. 2.
- (4) Комисията извършва проверка на място и по документи за съответствието на терена/ите с изискванията на тази наредба.
- (5) За резултатите от извършената проверка по ал. 4 се съставя протокол с решение на комисията, в който се отразяват писмените или усните становища на всички представители по ал. 2, за одобряване или отказ от одобряване на предложения терен по ал. 3 и начина, по който може да се обезврежда на него.

(6) Решенията за одобряване на терен от комисията се вземат с единодушие.

(7) Въз основа на протокола по ал. 5 и в срок до 3 работни дни от неговото получаване кметът на общината издава заповед за одобряване на терен за обезвреждането по чл. 3, ал. 2.

(8) Кметът на общината обозначава местата за обезвреждане по подходящ начин и предприема действия за промяна на устройственния план на общината и отразяване на новото предназначение на одобрените имоти в кадастъра или картата на възстановената собственост от компетентните институции.

Чл. 6. (1) При определяне на терен по чл. 4 неговото местоположение се съобразява със:

1. наличие на отстояние най-малко 1000 м от границите на урбанизираните територии и най-малко 100 м от републиканските и местните пътища;
2. местоположението на водоизточници, използвани за питейно-битово водоснабдяване, на минерални води, използвани за лечение, профилактика, спорт и рекреация, и забраните и ограниченията, свързани с експлоатацията на санитарно-охранителните зони около тях, както и с местоположението на зоните за къпане;
3. наличие на хидротехническите съоръжения (напоителни и отводнителни канали), язовири, водоеми и други такива;

4. наличието на водопроводи и съоръжения (резервоари, помпени станции, пречиствателни съоръжения и станции) за питейно-битово водоснабдяване;

5. наличието на повърхностни води, както и нивото на подземни води не по-малко от 2 м под нивото на терена (при директно изгаряне на нивото на терена) или под дъното на изкопа, ямата и траншеята, предоставените права за ползването на водите и риска да бъдат замърсени;

6. забраните и ограниченията в действащите планове за управление на речните басейни и плановете за управление на риска от наводнения.

(2) Не се допуска определяне на терен по чл. 4 на територията на:

1. защитените територии по чл. 5 от Закона за защитените територии, освен когато това е изрично предвидено в плановете им за управление;

2. археологически, архитектурни и други резервати и обекти, обявени за недвижими паметници на културата;

3. райони с неблагоприятни инженерно-геоложки условия (свлачища, срутища и др.), когато е икономически нецелесъобразно тяхното отстраняване или укрепване;

4. райони с открит карст;

5. терени над консервирани или ликвидирани минни изработки, за които съществува опасност от слягане или пропадане;

6. пояс I и пояс II на санитарно-охранителни зони на водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, и в радиус 1000 метра от водоизточниците за питейно-битови нужди без определени санитарно-охранителни зони и/или когато съществува риск от замърсяване на повърхностни и/или подземни водни тела и водоизточници, използвани за питейно-битово водоснабдяване;

7. находища на подземни богатства, включени в Националния баланс на запасите и ресурсите на подземни богатства;

8. речните легла, крайбрежните заливаеми ивици на реките, принадлежащите земи на язовирите и водоемите, защитни диги на не по-малко от 250 – 500 м.

(3) Обезвреждането на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, чрез директно изгаряне се извършва съгласно приложение № 1.

Чл. 7. (1) При обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, чрез заграбване в трупна яма се спазват следните изисквания:

1. не се допуска замърсяване на въздуха, почвата, подземните и/или повърхностните води в района;

2. теренът спрямо най-близко разположеното населено място да бъде на противоположната страна на посоката на преобладаващите в съответния район ветрове;

3. стените и дъното на ямата са с надеждна хидроизолация, като се документират използването на материалите и техническите им характеристики;

4. в планински райони, в райони с дълбочина на нивото на подземните води, по-малко от 10 м от повърхността, и в райони със значителен потенциален риск от наводнения дъното на ямата се изгражда на не по-малко от 3 – 5 м над нивото на подземните води;

5. повърхността на ямата се покрива с бетонна плоча с отвор, покрит плътно със заключващ се метален капак;

6. дъното на ямата се покрива с 2 – 3 см пласт от негасена вар;

7. при поставяне на ямата на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, всеки ред се напръсква с биоцид, разрешен за предоставяне на пазара по реда на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси или на Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди (ОВ, L 167, 27.6.2012 г.) за продуктите тип 2 с доказано спороцидно действие, при спазване на условията на издаденото разрешение и на изискванията, посочени на етикета;

8. след напълване на ямата повърхността ѝ се покрива с най-малко 50 см пръст;

9. мястото се обозначава с табела с надпис „Трупна яма“.

(2) При обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, чрез заграбване в трупна траншея се спазват следните изисквания:

1. по ал. 1, т. 1 – 4, 6 и 7;

2. обемът на трупната траншея трябва да бъде не по-малко от:

а) 1,5 куб. м – за едно възрастно едро преживно или еднокопитно животно;

б) 0,3 куб. м – за една свиня или едно дребно преживно животно;

в) 2 куб. м – за един тон птици или лагоморфни;

3. след напълване на траншеята повърхността ѝ се покрива с хидроизолационен материал и най-малко 2 м пръст;

4. мястото се обозначава с табела с надпис „Трупна траншея“.

Чл. 8. (1) При издаване на заповед за унищожаване на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, от директора на съответната ОДБХ собственикът на обекта в срок до 24 часа от нейното получаване подава заявление за обезвреждане до кмета на съответната община по образец съгласно приложение № 2.

(2) Кметът на общината в срок до 24 часа от получаване на заявлението по ал. 1 писмено уведомява заявителя, като посочва терена, на който ще се извърши обезвреждането.

(3) Обезвреждането на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, се извършва под контрола на съответните служители на ОДБХ.

Чл. 9. (1) При невъзможност за обезвреждане на терени на територията на дадена община поради увеличаване капацитета на животновъдните обекти кметът на общината уведомява областната епизоотична комисия и предприема действия по чл. 5 за одобряване на допълнителни терени.

(2) В случаите, в които на територията на дадена община се установи, че няма допълнителни терени, отговарящи на изискванията на чл. 6, се предприемат действия по реда на чл. 4, ал. 2 – 5.

(3) Допълнителните терени се одобряват в 3-месечен срок от актуализацията на анализа по чл. 4, ал. 1.

Чл. 10. (1) Лицата, които изпълняват дейностите по обезвреждане на страничните животински продукти и на продукти, получени от тях, включително и лицата, които ги транспортират, работят с лични предпазни средства съгласно Наредба № 3 от 2001 г. за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място (ДВ, бр. 46 от 2001 г.) и се спазват изискванията на приложение № 3.

(2) Транспортните средства за транспортиране на страничните животински продукти и на продукти, получени от тях, използваният инструментариум и инвентар подлежат на деконтаминация съгласно приложение № 4.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. „Директно изгаряне“ е изгаряне по смисъла на § 1, т. 22 от допълнителните разпоредби на Закона за ветеринарномедицинската дейност.

2. „Кухненски отпадъци“ са отпадъци по смисъла на чл. 2, параграф 1, буква „ж“ от Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (ОВ, L 300, 14.11.2009 г.) (Регламент (ЕО) № 1069/2009).

3. „Надеждна хидроизолация“ е хидроизолация, която не позволява изтичане на течности извън дъното и стените на трупната яма или траншеята, както и преливане на замърсени води през капака на трупната яма или повърхността на трупната траншея.

4. „Открит карст“ е повърхностен терен, като кар, въртоп, понор, фуния и др., при който над карстовия пласт няма други пластове скали или над варовиците има покривен пласт (лъос, глини, пясъчливи глини или подобни), по-малък от 5 м, и който е лишен от седиментна, почвена и растителна покривка.

5. „Странични животински продукти“ са продукти по смисъла на чл. 3, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1069/2009.

6. „Труднодостъпни райони“ са райони по смисъла на чл. 19, параграф 1, буква „в“ от Регламент (ЕО) № 1069/2009.

7. „Трупна яма“ е съоръжение, в което се обезвреждат чрез заграбване странични животински продукти и продукти, получени от тях, в райони, от които не могат да бъдат транспортирани или обхванати от обектите, регистрирани в ОДБХ.

8. „Трупна траншея“ е съоръжение, в което се обезвреждат чрез заграбване странични животински продукти и продукти, получени от тях, с цел контрол на заболяванията, когато съществува обективна невъзможност да бъдат транспортирани.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 259, ал. 3 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и отменя Наредба № 22 от 2006 г. за условията и реда за обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, и на специфичнорискови материали извън обектите, регистрирани в РВМС (ДВ, бр. 21 от 2006 г.).

- § 3. Терени, одобрени до влизането в сила на тази наредба, се използват за обезвреждане по чл. 3, ал. 2.
 § 4. Терените по чл. 4 се одобряват в срок от 3 месеца от влизането в сила на тази наредба.
 § 5. Изпълнението на наредбата се възлага на кметовете и директорите на ОДБХ.
 § 6. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

Министър: **Десислава Танева**

Приложение № 1 към чл. 6, ал. 3

1. Определянето на терен за директно изгаряне се съобразява с необходимостта от:
 а) достъп до мястото на оборудването за изграждане и поддържане на огъня, както и за доставка на гориво и на страничните животински продукти и на продукти, получени от тях;
 б) адекватна противопожарна безопасност на целия огън;
 в) опазване на подземни и повърхностни води от замърсяване.
 2. Теренът следва да се разполага на противоположната страна на посоката на преобладаващите в съответния район ветрове спрямо най-близко разположеното населено място.

Подготовка на мястото за директно изгаряне

I. Директно изгаряне на нивото на терена

1. Огнената линия е разположена на 90 градуса спрямо посоката на преобладаващия вятър за постигане на максимална вентилация.
 2. При ограничен естествен въздушен поток вентилация се осигурява чрез изкопаване на траншеи под огъня.
 3. Размерите на мястото за изгаряне на едро животно са:
 3.1. ширина – 2,5 м;
 3.2. дължина – около 1 м.
 4. Ако посоката на вятъра е по дължина на огнената линия, около мястото, определено за изгаряне, се изкопават допълнителни надлъжни окопи (30 см ´ 30 см) на разстояние 1 м един след друг по посока на огъня.
 5. Труповете на животните се подреждат по гръб и на един ред, за да се осигури достатъчно количество въздух между тях.
 6. Изисквания за необходимо количество гориво:
 6.1. Спазват се норми за количество горивен материал, необходим за постигане на пълно изгаряне.
 6.2. Наличие на леснозапалими горива за разпалване на огъня.
 6.3. За изгарянето на труп на едро животно с тегло около 500 кг е необходимо около 1,5 т твърдо гориво.
 6.4. За голям брой трупове количеството гориво може да бъде намалено до 1,0 т за възрастни говеда поради икономии от мащаба.
 6.5. За изчисляване на количеството материали, които са необходими за директното изгаряне на трупове на свине и овце, се взема предвид, че трупят на едно едро животно е равностоен на 4 възрастни свине или остригани овце/3 неостригани възрастни овце/200 кокошки/230 бройлера или 125 патици.

II. Директно изгаряне в изкоп

1. Осигурява се оборудване за принудително подаване на голямо количество въздух във вътрешността на ямата за достигане на високи температури и пълно изгаряне във всяка точка.
 2. При изгарянето в началото се подава допълнително количество гориво, а след това могат да се използват въглища, дървен материал и др.
 3. Директното изгаряне в изкоп е подходящо за обезвреждане на малки количества по-дребни животни с общо тегло до 150 кг.

Приложение № 2 към чл. 8, ал. 1

ДО
 КМЕТА НА
 ОБЩИНА

ЗАЯВЛЕНИЕ

ОТ

(име и адрес на физическото лице или наименование и седалище на юридическото лице)

гр. (с.), ул. №

Уважаеми/а господин/госпожо кмет,

Моля да бъде разрешено обезвреждане съгласно Заповед №

на директора на ОДБХ – гр.,

на

(наименование, вид, количество, брой)

..... Подпис:

(дата)

Приложение № 3 към чл. 10, ал. 1

Изисквания за опазване здравето на лицата, които изпълняват дейности по обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, и на лицата, които ги транспортират

1. Дейностите по транспортиране, обезвреждане, дезинфекция и деконтаминация се извършват задължително с лични предпазни средства.
 2. След приключване на съответната дейност и сваляне на личните предпазни средства се спазват следните изисквания:
 а) еднократното предпазно облекло се отделя за обезвреждане, а инструментариумът и инвентарът, с който е работено, както и работното облекло за многократна употреба, се измиват чрез наkisване в работен разтвор на дезинфектант за продукти тип 2, разрешен за предоставяне на пазара по реда на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси или на Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди (ОВ, L, 167, 27.6.2012 г.) (Регламент (ЕС) № 528/2012) за посоченото на етикета или в издаденото разрешение контактно време за постигане на бактерицидно, вирусоцидно и спороцидно действие;
 б) ботушите се почистват и след това се забърсват или напръскват с работен разтвор на дезинфектант;
 в) ръцете задължително се измиват с вода и течен сапун и се дезинфекцират с подходящ дезинфектант за продукти тип 1, разрешен за предоставяне на пазара по реда на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси или на Регламент (ЕС) № 528/2012 с доказано бактерицидно, вирусоцидно и спороцидно действие, при спазване на условията на издаденото разрешение и на изискванията, посочени на етикета.

Приложение № 4 към чл. 10, ал. 2

Изисквания за деконтаминация на транспортните средства, с които се транспортират странични животински продукти и продукти, получени от тях, до местата за обезвреждане и за използвания инструментариум и инвентар

1. Деконтаминацията се извършва на обособени водонепропускливи площадки.
 2. Първо се извършва сухо почистване, започвайки в посока отгоре надолу, което включва изстъргване или изчеткване на вътрешни стени, врати, гуми, калници, външни повърхности от прилепнали замърсявания (оборска тор, кал, слама и др.).
 3. Второ се извършва мокро почистване, включващо цялостно измиване на превозното средство (вътре и вън) в посока отгоре надолу с детергент и вода под ниско налягане, без да се пропуска таванът на каросерията и долната страна на превозните средства.
 4. След мокрото почистване се извършва същинска дезинфекция, при която се опръскват/обливат външните и вътрешните повърхности с дезинфектант. Дезинфекцията започва отвън в посока отгоре надолу, като се обръща внимание на гумите, калниците и долната страна на превозните средства. Вътрешните повърхности (тавани, стени, подвижни платформи, врати, постелки, педали и волан на транспортното средство) също се дезинфекцират в посока отгоре надолу чрез забърсване, опръскване или потапяне в зависимост от естеството на повърхностите.

5. При използване на дезинфекционни бариери за обеззаразяване на гумите на превозните средства работният разтвор на дезинфектанта се подменя при всяко замърсяване или минимум един път дневно, а скоростта на преминаване следва да е минимална.
6. При използване на гръбни/моторни пръскачки за дезинфекция обработката обхваща всички външни части на транспортните средства, както и долната страна на транспортните средства до пълното им намокряне.
7. Транспортните средства трябва да бъдат напълно изсъхнали преди последващото им използване.
8. Използваният инструментариум и инвентар се почистват и дезинфекцират при спазване последователността, посочена в т. 1 – 7, и съобразно спецификата им.

598